

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.240/2014/6.szám

A Kúria a Filipinyi Józsefné dr. pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 2.M.166/2013. szám alatt indított és a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. január 20-án kelt 2.M.166/2013/12. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.166/2013/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú bírósági és felülvizsgálati eljárási költséget.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját, az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2011. április 7. napján rokkantsági nyugdíj megállapítása iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez. Az alperes a 2011. július 15. napján kelt 9. számú határozatával 2011. április 1. napjától rokkantsági nyugdíjat állapított meg a felperes részére, mivel a kért ellátásra való jogosultság feltételeinek megfelelt. Az alperes 2012. október 4. napján kelt 12. számú határozatával a 9. számú elsőfokú határozatát visszavonta, megállapítva, hogy a felperes őstermelői tevékenységéből származó bevétele meghaladta a 2011-es adóévben a 600.000 forintot, így kereső tevékenységet folytatónak minősül és keresete, jövedelme legalább 30%-kal nem alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál, ezért rokkantsági nyugdíjra nem jogosult. A felperes fellebbezése folytán eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság Hatósági Főosztálya 2013. április 30. napján kelt 18. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes kereseti kérelmében elsődlegesen a társadalombiztosítási határozatok hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra utasítását, másodlagosan a rokkantsági nyugdíj visszafizetés alóli mentesítését kérte. Álláspontja szerint a társadalombiztosítási határozatok a jövedelmére téves megállapításokat tartalmaznak, a közigazgatási eljárás elhúzódása nem értékelhető a terhére. Hivatkozott a felperes kereseti kérelmében arra, hogy 2011. évben április hónapban tényleges keresete, jövedelme nem volt, a tényleges jövedelme nem képzett 2011. évben járulékalapot, így jogosult a rokkantsági nyugdíjra. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte határozataiban foglalt jogi és ténybeli indokait fenntartva.

A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével a társadalombiztosítási szerv másodfokú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Az ítéleti érvelés szerint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.) 4. § (1) bekezdése és 23. §-a rendelkezéséből levezethetően a felperes 2011. évben kereső tevékenységet folytatónak minősült, mivel az őstermelői tevékenységéből származó bevétele meghaladta a 600.000 forintot. A bíróság megállapította, hogy a felperes és a felesége önállóan rendelkeztek őstermelői státusszal és nem nyert bizonyítást, hogy a felperes az őstermelői tevékenységét a feleségével együtt, közösen gyakorolta volna. A bíróság megítélése szerint a 600.000 forint limit túllépésén nem változtatott az a körülmény, hogy önellenőrzés során a felperes bevételeinek egy részét átcsoportosították a felperes házastársa részére a társadalombiztosítási határozatok meghozatalát követően. A bíróság hivatkozott arra, hogy a felperes

részére az alperes a rokkantsági nyugdíjat 2011. április 1. napjától állapította meg, így a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 26. § (1) bekezdés alapján ettől a naptól kezdődően a felperes rokkantsági nyugdíjasnak minősült, amely azt jelentette, hogy az Szja. törvény 4. § (1) bekezdése alapján kellett a felperes havi jövedelmét (bevétel és kiadás különbözete) figyelembe venni. Ezen számítás szerint a felperes 2011 áprilisában jövedelemmel nem rendelkezett amely értelemszerűen alacsonyabb a felperes megelőző négy havi átlagkeresete 70%-ánál. A bíróság álláspontja szerint jogszabálysértőek a társadalombiztosítási határozatok tekintettel arra, hogy a felperes 2011. április havi jövedelmét tévesen nem a bevétel és kiadás különbözeteként határozták meg, hanem a 2010. évi összes bevétel 20%-ának havi átlagaként.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását kérve. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy a bíróság a tényállást helyesen rögzítette, és teljes körűen idézte a közigazgatási döntések meghozatalakor hatályban volt jogszabályokat. Helytállóan rögzítette a bíróság, hogy a felperes 2011. évben kereső tevékenységet folytatónak minősült. Az alperes álláspontja szerint azonban a bíróság tévedett, amikor a felperes keresetét, jövedelmét a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Rjtv.) 1. § c) pontja a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 30/A. § (2) bekezdése rendelkezéseitől eltérő módon állapította meg.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, mert álláspontja szerint a bíróság helyesen értelmezte és alkalmazta a vonatkozó jogszabályokat.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelem keretei között annak elbírálása során azt kellett vizsgálnia, hogy a munkaügyi bíróság jogszabálysértés nélkül, az eljárásjogi szabályok betartása mellett érdemben az alkalmazandó jogszabályok helyes értelmezésével helytálló döntést hozott-e.

A jogvita elbírálása során vizsgálni kellett a felperesnek azt a kérelmét és ez volt a jogvitában alapvetően eldöntendő kérdés, hogy

a rokkantsági nyugellátás megállapításának feltételei már 2011. április 1. napján is fennálltak-e, illetve hogy a kereső tevékenységet folytatónak minősülő felperes bevételeit az Szja. törvény 4. §-a vagy 26. §-a szerint kell-e meghatározni.

A Tny. 36/A. § rendelkezése értelmében rokkantsági nyugdíjra jogosult az a személy, akinek az egészségkárosodása 79%-ot meghaladó mértékű, vagy 50-79%-os mértékű, ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörében, illetve a képzettségének megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas, azonban a rehabilitációs szakértői szerv szakhatósági állásfoglalása alapján rehabilitáció nem javasolt és az életkorára előírt szolgálati idővel rendelkezik és az egészségkárosodás következtében kereső tevékenységet nem folytat vagy keresete, jövedelme legalább 30%-kal alacsonyabb egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál és táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül.

A kereseti korlát tekintetében kettős, vagylagos feltételt határoz meg a törvény. Amennyiben valamelyik feltételnek megfelel a biztosított, úgy rokkantsági nyugdíjra jogosult lehet. Az egyik feltétel az Rjtv. 1. § b) pontja szerinti kereső tevékenység folytatásának kizárása.

A munkaügyi bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes kereső tevékenységet folytatónak minősül. A felek a bíróság ezen jogerős ítéletében rögzített megállapítását nem vitatták.

Az Rjtv. 1. § b) pontja a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 58. § (5) bekezdésének e) pontjára hivatkozik a kereső tevékenység fogalmának meghatározásakor.

Az Flt. 58. § (5) bekezdés e) pont 2. alpont szerint a mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenység akkor minősül kereső tevékenységnek, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál figyelembe kell venni.

Kereső tevékenység minden olyan munkavégzés, így a mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenység is, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál figyelembe kell venni.

A másik feltétel az, hogy a biztosított az Rjtv. 1. § c) pontja szerinti keresete, jövedelme legalább 30%-kal alacsonyabb legyen az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál.

Kereset, jövedelem az a járulékalapot képező jövedelem, illetve járulékalap, amely után a Tbj. alapján - a járulékfizetés felső határ figyelmen kívül hagyásával - nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség áll fenn, ideértve az egyszerűsített közteher viselési hozzájárulásról szóló 2005. évi CXX. törvény szerinti azon adóalapot is, amely után a magánszemély 15%-ot fizet.

Nem vitás, hogy a felperes az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékével és a törvény által megkívánt szolgálati idővel rendelkezett, ezt maga az alperes sem vitatta, így ezzel kapcsolatban a bíróságnak sem kellett döntenie. A jogvita elbírálása során alapvető kérdés volt annak eldöntése, hogy a felperes kereső tevékenységet folytatónak minősült-e 2011. évben a Tny. 36/A. § (1) bekezdés ca) pontja szerint, illetőleg a törvény által megszabott négy naptári hónapban elért jövedelmének havi átlaga miként alakult a Tny. 36/A. § (1) bekezdés cb) pontja értelmében.

A mezőgazdasági őstermelő járulékfizetését a társadalombiztosítás ellátásairól és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 30/A. §-a szabályozza. Az (1) bekezdés szerint az őstermelő a minimálbérnek megfelelő összeg után fizeti meg a járulékokat, a (2) bekezdés azokra az őstermelőkre tartalmaz külön szabályozást, akiknek az e tevékenységből származó tárgyévet megelőző évben elért bevétele nem haladja meg az Szja. törvény szerinti mezőgazdasági kistermelőkre vonatkozó bevételi értékhatárt: e személyek az őstermelői tevékenységből származó tárgyévet megelőző évi bevételük 20%-a után fizetnek természetbeni egészségbiztosítási járulékot és a nyugdíjbiztosítási járulékot is magában foglaló 10% nyugdíjjárulékot a Tbj. 50. § (4) bekezdése szerint.

Az őstermelői igazolvány birtokában a felperes a nyilvántartások szerint gazdálkodó őstermelő volt, aminek eredményeként a Tbj. végrehajtására kiadott 195/1997.(XI.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.rend.) 6/C. § a) pontja szerint havi járulékalapként a tárgyévet megelőző évi bevétel 20%-ának 1/12-ed részét kell figyelembe venni. A járulékfizetés az őstermelői igazolvány birtoklásához kapcsolódó kötelezettség.

Az Rjtv. 1. § c) pontja határozza meg a kereset és a jövedelem fogalmát. E szerint kereset, jövedelem az a járulékalapot képező jövedelem, illetve az a járulékalap, amely után a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló Tbj. alapján a járulékfizetés felső határ figyelmen kívül hagyásával nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség áll fenn.

Mindebből megállapítható, hogy őstermelő esetében folyamatosan, a biztosítás teljes idejének fennállása alatt meghatározott összegű járulékalapot kellett képezni és ennek megfelelően kellett a járulékfizetési kötelezettségnek eleget tenni függetlenül a befolyt jövedelem, kereset összegétől.

Mindebből pedig az is következik, hogy a Tny., a Korm.rend. és az Rjtv. egymással összhangban álló olyan rendelkezést tartalmaznak, amelynek alapján keresetként, jövedelemként a képzett járulékalapot rendelik figyelembe venni.

Az Szja. 23. §-a értelmében a mezőgazdasági őstermelőnek, ha e tevékenységből származó bevétele az évi 600.000 forintot nem haladja meg, akkor ezen bevételéből jövedelmet nem kell figyelembe vennie, ha meghaladja, ezt a bevételt is beszámítva kell a jövedelmét meghatároznia.

A felperes 2011. június 30. napján akként nyilatkozott, hogy az őstermelői tevékenységből származó bevétele a 2011-es adóévben a nyilatkozattétel napjáig, de az egész 2011-es évben sem fogja meghaladni a 600.000 forintot. Ezen nyilatkozata alapján a felperes a rokkantsági nyugdíjra jogosultság feltételeinek megfelelt, ezért az alperes 2011. április 1. napjától a felperes részére rokkantsági nyugdíjat állapított meg a Tny. 36/A. § c) pont ca) alpontjára figyelemmel.

A 2012. szeptember hónapban hivatalból indult vizsgálódás eredményeképp az alperes megállapította, hogy a felperes bevétele 2011. évben meghaladta a 600.000 forintot, ezért a nyugdíj-megállapító határozatát a Tny. 36/A. § c) pont cb) alpontra figyelemmel visszavonta. Az alperes az utólagos ellenőrzés során azt állapította meg, hogy a felperes rokkantsági nyugdíj megállapítása időpontjában nem felelt meg a jogosultsági feltételeknek, mivel keresete, jövedelme (16.914 forint) nem volt alacsonyabb legalább 30%-kal az egészségkárosodást megelőző (2011. április hó) négy naptári hónapra (2010. december hónap - 2011. március hónap) vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál (19.007 forint).

A Tny. 36/A. § (1) bekezdésében rögzített jogosultsági feltételeknek a rokkantsági nyugdíj megállapításának napján kell fennállniuk. A felperes 2011. június 30. napján tett nyilatkozata nem volt valós tartalmú, hiszen 2011. évben az őstermelői tevékenységből származó bevétele a 600.000 forintot meghaladta, tehát 2011. április 1. napján a jogosultsági feltételek közül a c) pont cb) alpontjának nem felelt meg, így rokkantsági nyugellátásra sem volt jogosult.

A fentiekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet az alperesi felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat megsértette, ezért azt a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

A Kúria a felperest az alperes elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

A Kúria a pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról a 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a, az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. november 25.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő